

Sygn. akt. IV Ka 561/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Kilczewska

Sędziowie: SSO Krzysztof Głowacki (spr.)

SSO Małgorzata Szyszko

Protokolant: Jowita Sierańska

przy udziale W. K. przedstawiciela Urzędu (...) we W.

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2014r.

sprawy **P. J.**

oskarżonego z art.83§1 k.k.s.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia

z dnia 11 marca 2014r. sygn. akt V K 1196/13

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, w tym wymierza mu opłatę w kwocie 1000 złotych za II instancję.

UZASADNIENIE

Urząd (...) we W. oskarżył P. J. o to, że

utrudniał S. D. (1) - inspektorowi kontroli skarbowej w okresie od 10.09.2012 r. do 13.01.2013 r. postępowanie kontrolne nr (...) prowadzone w Fundacji (...) się” w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2006-2007 poprzez nie okazanie dokumentów dotyczących prowadzonej działalności gospodarczej oraz nie złożenie wyjaśnień i informacji na żądanie kontrolującego z dnia 20.08.2012 r., 16.10.2012 r., 19.10.2012 r., 23.11.2012 r. i 08.01.2013 r., wbrew art. 155 § 1 i art. 189 ustawy z dnia 29.08.1997 r. ordynacja podatkowa (Tekst jednolity z 2005 r. Dz.U. nr 8 poz. 60 ze zm.) w zw. z art.31 ust.1 i 2 ustawy z dnia 28.09.1991 r. o kontroli skarbowej (Tekst jednolity z 2004 r. Dz.U. nr 8 poz. 65 ze zm.),

tj. o czyn z art.83§1 kks.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia wyrokiem z dnia 11 marca 2014 r., sygn. akt V K 1196/13,:

I. uznał oskarżonego P. J. za winnego popełnienia czynu opisanego w części wstępnej wyroku, stanowiącego przestępstwo skarbowe z art.83§1 kks. i za to na podstawie art.83§1 kks. w zw. z art.23§1 i 3 kks. wymierzył mu karę grzywny w ilości 100 (stu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 (stu) złotych;

II. na podstawie art.113§1 kks. w zw. z art.624§1 kpk. oraz art.17 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa.

Wyrok ten zaskarżył w całości obrońca oskarżonego zarzucając:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, a polegających na uznaniu, że oskarżony swoim zachowaniem utrudniał przeprowadzenie kontroli skarbowej i tym samym wypełnił znamiona deliktu skarbowego z art.83§1 kks., podczas gdy nie została ustalona de facto czynność służbowa, którą oskarżony miałby utrudniać, ani też nie zostało ustalone, których dokumentów oskarżony miał nie przedstawić, co miało powodować utrudnienie w prowadzeniu kontroli;

II. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a to:

- art.4 kpk, art.7 kpk. w zw. z art.410 kpk. oraz art.424 kpk. poprzez dowolną i subiektywną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z pominięciem wskazań logicznego rozumowania - w szczególności, gdy chodzi o zeznania świadka A. K. i zupełnie bezkrytyczną ocenę zeznań świadka S. D., bez wskazania jakiegokolwiek uzasadnienia takiego postępowania;
- art.6 kpk. w zw. z art.7 kpk. oraz art.424 kpk. poprzez dowolne dołączenie do akt i przeprowadzenie dowodu z protokołu rozprawy w sprawie zawisłej przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia - Śródmieścia Wydział V Karny sygn. V K 1602/12 bez wydania postanowienia dowodowego w tej sprawie oraz bez informowania o tym oskarżonego oraz wybiórczą i dowolną ocenę wyjaśnień złożonych przez oskarżonego w tej sprawie (V K 1602/12) i przyjęcie ich jako dowód w niniejszym postępowaniu, podczas gdy wyjaśnienia te złożone były w toku procesu dotyczącego innej kontroli, za inne lata, a więc bez związku z niniejszym postępowaniem;
- art.5§2 kpk. poprzez niezastosowanie w sprawie, podczas gdy prawidłowa ocena zgromadzonego materiału dowodowego wskazuje na szereg wątpliwości, co nie daje jednoznacznych podstaw do uznania winy oskarżonego i w rezultacie winno prowadzić do rozstrzygnięcia powstałych wątpliwości na jego korzyść i uwolnieniem od stawianego zarzutu;

III. obrazę prawa materialnego, a to art.76 kk. w zw. z art.53 kk. poprzez przyjęcie (przy wymiarze kary) na niekorzyść oskarżonego uprzedniej karalności, podczas gdy poprzedni wyrok uległ zatarciu, a co za tym idzie uznaje się go za niebyły.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż Sąd Rejonowy postępowanie dowodowe przeprowadził w sposób prawidłowy i wszechstronny, oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy bez przekroczenia granic wyznaczonych przez treść art.7 kpk. Swoje stanowisko w tym zakresie przekonująco uzasadnił przedstawiając, na jakich przesłankach faktycznych i prawnych oparł swoje przekonanie odnośnie wiarygodności dowodów, na podstawie których zrekonstruował stan faktyczny. Przy tym wyraźnie i szczegółowo wskazał, z jakich względów odmówił wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego. Zasadność ocen wyprowadzonych przez Sąd I instancji odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania.

Argumentacja skarżącego zawarta w apelacji sprowadza się jedynie do zwykłej polemiki z ustaleniami Sądu a zarzuty naruszenia przepisów art.4 kpk, art.7 kpk. w zw. z art.410 kpk. oraz art.424 kpk. nie zostały w żaden sposób umotywowane. Apelujący poprzestał jedynie na podniesieniu zarzutu dowolnej oceny zeznań świadków i wyjaśnień oskarżonego, nie wskazując w ogóle na czym ta dowolność polega.

Bezzasadny jest również zarzut dowolnego dołączenia do akt i przeprowadzenia dowodu z protokołu rozprawy w sprawie zawisłej przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia – Śródmieścia (sygn. V K 1602/12).

Zgodnie z art.389§1 kpk., jeżeli oskarżony odmawia wyjaśnień lub wyjaśnia odmiennie niż poprzednio albo oświadcza, że pewnych okoliczności nie pamięta, wolno na rozprawie odczytywać tylko w odpowiednim zakresie protokoły jego wyjaśnień złożonych poprzednio w charakterze oskarżonego w tej lub innej sprawie w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę.

Z możliwości tej Sąd I instancji skorzystał i na rozprawie w dniu 10 stycznia 2014 r., na którą oskarżony - prawidłowo zawiadomiony - nie stawiał się, odczytał wyjaśnienia oskarżonego złożone przez niego przed Sądem w sprawie V K 1602/12. W terminie kolejnej rozprawy oskarżony został poinformowany o przebiegu rozprawy w dniu 10 stycznia 2014 r. i posiadał możliwość złożenia oświadczeń co do przeprowadzonych dowodów, nie może być zatem mowy pozbawieniu oskarżonego prawa do obrony.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji art.5§2 kpk. wskazać należy, iż jest on gołosłowny i nie został poparty żadną argumentacją. Naruszenie zasady in dubio pro reo możliwe jest tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy orzekający w sprawie Sąd rzeczywiście powziął wątpliwości co do treści ustaleń faktycznych lub wykładni prawa i wobec niemożności ich usunięcia, rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego. Jeśli natomiast pewne ustalenia faktyczne zależne są np. od dania wiary lub odmówienia jej wyjaśnieniom oskarżonego, nie można przyjąć naruszenia zasady in dubio pro reo.

Ewentualne zastrzeżenia odnoszące się do wiarygodności konkretnego dowodu lub grupy dowodów rozstrzygane mogą być jedynie na płaszczyźnie utrzymania się przez Sąd w granicach sędziowskiej swobody ocen wynikającej z treści art.7 kpk.

Sąd Okręgowy dokonując kontroli instancyjnej miał na względzie, iż dowodami potwierdzającymi winę i sprawstwo oskarżonego są nie tylko jego wyjaśnienia złożone w postępowaniu V K 1602/12, ale także zeznania S. D. (1) – inspektora kontroli skarbowej, jak i (a może i przede wszystkim) dowody z dokumentów w postaci postanowienia o wszczęciu postępowania kontrolnego oraz pism i wezwań kierowanych do oskarżonego przez Inspektora (...) oraz poświadczeń ich odbioru przez P. J.. Oparcie się przez Sąd I instancji przy dokonaniu ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie w sposób w pełni uzasadniony na w/w dowodach przeczy forsowanej przez skarżącego tezie o nie dających się usunąć wątpliwościach. Jak słusznie zauważył Sąd I instancji, tak zgromadzony materiał stanowi logiczną i zwartą całość pozwalającą na odtworzenie przebiegu zdarzeń w sposób nie budzący żadnych wątpliwości.

Powyższe skłania także do wniosku, iż nie sposób czynić Sądowi Rejonowemu zarzutu odnośnie przyjętej kwalifikacji prawnej.

Przypomnieć należy, że oskarżony stanął pod zarzutem popełnienia przestępstwa z art.83§1 kks. Odpowiedzialności karnej z tego przepisu podlega ten, kto osobie uprawnionej do przeprowadzenia czynności sprawdzających, kontroli podatkowej, kontroli skarbowej lub czynności kontrolnych w zakresie szczególnego nadzoru podatkowego udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej, w szczególności kto wbrew żądaniu tej osoby nie okazuje księgi lub innego dokumentu dotyczącego prowadzonej działalności gospodarczej lub księgę lub inny dokument niszczy, uszkadza, czyni bezużytecznymi, ukrywa lub usuwa.

Pozbawione podstaw jest twierdzenie skarżącego, iż nie została ustalona zarówno czynność służbowa, którą oskarżony utrudniał, jak też rodzaj dokumentów, których oskarżony nie przedstawił, a co za tym idzie nie zostało ustalone, na czym miało polegać utrudnianie kontroli przez oskarżonego.

Nie budzi żadnych wątpliwości to, że wszczęcie postępowania kontrolnego to forma kontroli skarbowej. Czynność służbowa to z kolei konkretna czynność osoby kontrolującej, dokonywana w ramach uprawnień w obrębie danego rodzaju kontroli. Czynności polegające na utrudnianiu lub udaremnianiu odnoszą się zaś do wszystkich czynności podmiotu uprawnionego do dokonywania czynności sprawdzających lub kontrolnych.

Przenosząc powyższe na realia niniejszej sprawy wskazać należy, że zarówno w opisie czynu zarzucanego i przypisanego oskarżonemu jak i w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd I instancji jasno wskazał, iż oskarżony utrudniał postępowanie kontrolne nr (...), wszczęte postanowieniem z dnia 25 maja 2012 r. i prowadzone przez Urząd (...) we W. wobec Fundacji (...) się”, której oskarżony jest prezesem zarządu. Postępowanie to prowadzone było w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2006-2007 a podstawą jego wszczęcia był art.13 ust.1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej. W ramach tego postępowania zwrócono się do P. J. o przedłożenie dokumentów dotyczących prowadzonej działalności gospodarczej, szczegółowo wymienionych w piśmie z dnia 19 lipca 2012 r. Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku wskazał konkretnie, o przedłożenie jakich dokumentów wzywał oskarżonego organ przeprowadzający kontrolę. Oskarżony, mimo kilkukrotnie ponawianych wezwań, m.in. z dnia 16 i 19 października 2012 r. oraz 25 listopada 2012 r., nie okazał wszystkich żądanych od niego dokumentów, jak również nie składał rzetelnych wyjaśnień i informacji. Takie zachowanie oskarżonego zmierzało do uniemożliwienia zakończenia prowadzonej kontroli skarbowej i określenia w decyzji organu podatkowego zobowiązań podatkowych w prawidłowej wysokości i spowodowało przeprowadzenie przez kontrolującego dodatkowych czynności.

W tym miejscu też zaznaczyć należy, że nadinterpretacją skarżącego jest twierdzenie, że oskarżony reagował na wezwania organu, składał posiadane przez siebie dokumenty i wyjaśniał przyczynę niemożliwości złożenia wszystkich dokumentów. Zgromadzona przez Urząd (...) dokumentacja wskazuje, że na etapie prowadzonego postępowania kontrolnego oskarżony nie udzielał wszystkich informacji, o które się do niego zwracano, nie przedkładał dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia czynności kontrolnych, nie informował, dlaczego nie dysponuje żądaną dokumentacją, a także kto jest w jej posiadaniu i gdzie się ona znajduje.

Oczywiście zgodzić się należy ze stanowiskiem skarżącego, że przestępstwo z art.83§1 kks należy do przestępstw umyślnych, a zatem, że zachowanie konkretnego sprawcy, którego działalność objęta ma być kontrolą organu podatkowego, ukierunkowane jest na udaremnienie lub też utrudnienie wykonania tych czynności przez podmioty do tego uprawnione. Niemniej jednak, w przeciwieństwie do tego, co następnie zaprezentowano w apelacji, zgromadzone w sprawie dowody nie pozostawiały wątpliwości, że takim właśnie celom podporządkowane były kolejne poczynania oskarżonego, który mimo kierowanych wezwań nie uzupełniał żądanych dokumentów zgodnie z precyzyjnie wymienionym w wezwaniach zakresem.

Sąd Odwoławczy dokonując merytorycznej kontroli przeprowadzonego postępowania za całkowicie bezzasadny uznał zatem podnoszony przez obronę zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Treść pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku sporządzonego przez Sąd Rejonowy wskazuje jednoznacznie na to, iż przy ferowaniu rozstrzygnięcia uwzględniono całość okoliczności związanych ze stawianym zarzutem, nie pomijając w żadnym wypadku niczego, co mogło mieć wpływ na zagadnienie sprawstwa i winy oskarżonego.

Zgodzić się natomiast należy ze skarżącym, iż Sąd I instancji dokonał błędnych ustaleń w zakresie uprzedniej karalności oskarżonego i w konsekwencji przyjął tę okoliczność na niekorzyść oskarżonego, gdy tymczasem skazanie oskarżonego wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia z dnia 3 stycznia 2008 r. w sprawie o sygn. V K 574/03 uległo zatarciu z mocy prawa.

Niemniej jednak w ocenie Sądu Okręgowego uchybienie to nie miało wpływu na treść zaskarżonego wyroku i nie mogło skutkować jego zmianą. Wskazać bowiem należy, iż za przypisany oskarżonemu czyn z art.83§1 kks., zagrożony karą grzywny do 720 stawek dziennych, Sąd meriti wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych. Kara ta mieści się zatem w dolnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego za ten czyn i jest ona adekwatna do stopnia winy oskarżonego i społecznej szkodliwości popełnionego przez niego czynu, a także realizuje cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do niego. Aprobując zatem i w tym przedmiocie rozstrzygnięcie Sądu meriti zarzut skarżącego oceniono jako bezzasadny.

O kosztach sądowych i opłacie za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art.113§1 kks. w zw. z art.627 kpk. w zw. z art.636§1 kpk i art.8 w zw. z art.3 ust.1 ustawy o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. z 1983 r., Nr 49, poz.223 z późn. zm.).